

Sygn. akt IV Cz 440/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w S. Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSO Jolanta Deniziuk

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2016 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) (...) w G.

z przeciwko K. S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 14 kwietnia 2016r., sygn. akt IC 496/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy umorzył w punkcie pierwszym postępowanie, w punkcie drugim nakazał zwrócić powodowi połowę opłaty od pozwu, w trzecim zaś oddalił wniosek powoda o zwrot opłaty sądowej w pozostałym zakresie.

Uzasadniając przedmiotowe orzeczenie wskazał, iż przed wyznaczeniem rozprawy powód cofnął powództwo. Na cofnięcie bez zrzeczenia się roszczenia nie jest w takim przypadku wymagana zgoda pozwanego. Nie stwierdził też, aby cofnięcie powództwa sprzeczne było z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzało do obejścia prawa.

Z rozstrzygnięciem tym nie zgodził się pozwany wskazując, iż w sprzeciwie od nakazu zapłaty podniósł zarzut przedawnienia, który jego zdaniem niweczy zasadność roszczenia także w przyszłości. Cofnięcie zaś pozwu bez jego zrzeczenia ma na celu, zdaniem żalącego, obejście prawa. Powód nie odniósł się bowiem do zarzutu przedawnienia, nie wykazał też aby w jakikolwiek sposób przerwał bieg terminu przedawnienia. Zdaniem żalącego, mając na względzie charakter prowadzonej przez powoda działalności istnieje obawa, że ponownie zostanie wywiedzione powództwo.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 203§1 kpc, pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy. Z taką też sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie.

Instytucja cofnięcia pozwu wiąże się z zakresem uprawnień dyspozycyjnych powoda. Czynność procesowa cofnięcia pozwu stanowi przejaw jego woli w przedmiocie rezygnacji z dochodzenia roszczenia objętego pozwem w danej sprawie. I w tym zakresie powód nie podlega żadnym ograniczeniom. Skuteczne cofnięcie pozwu niweczy skutki,

jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, zarówno w zakresie procesowym, jak i materialnoprawnym. Ponadto obliuguje ono sąd do umorzenia postępowania.

Co do zasady sąd pozostaje związany cofnięciem pozwu, jednak ustawodawca nałożył na niego obowiązek każdorazowej kontroli zarówno samego cofnięcia pozwu, jak i zrzeczenia się lub ograniczenia roszczenia. Kryteria rozważanej oceny sprowadzają się do badania, czy w świetle okoliczności sprawy czynności te nie są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo nie zmierzają do obejścia prawa. W razie pozytywnych ustaleń w tym zakresie sąd może uznać cofnięcie pozwu za niedopuszczalne. W takim wypadku postępowanie jest nadal prowadzone. Niedopuszczalność cofnięcia pozwu nie może wchodzić w rachubę z innych przyczyn, niż wymienione w przepisie. Przyczyny wymienione w art. 203§4 kpc stanowią bowiem zamknięty katalog. Ingerencja sądu w przedmiocie decyzji powoda o cofnięciu pozwu powinna być jednak umiarkowana, zważywszy na wyeksponowanie w kodeksie zasady dyspozytywności. Powód bowiem jest "gospodarzem" procesu i to on decyduje, czy chce ten proces prowadzić dalej, czy też nie.

Należy co do zasady zakładać zgodność czynności cofnięcia pozwu z kryteriami oceny zawartymi w art. 203 § 4 kpc, a zatem niezgodność musi wynikać wyraźnie z okoliczności sprawy lub oświadczeń stron. Przepis ten nie określa, co należy rozumieć przez sprzeczność cofnięcia pozwu z prawem, z zasadami współżycia społecznego, czy też "zmierzenie do obejścia prawa". Ze względu na to, że są to także zawarte w art. 58 kc kryteria oceny ważności czynności prawnej, w judykaturze został wyrażony pogląd, iż przy ocenie dopuszczalności cofnięcia można posiłkować się materialnym rozumieniem tych pojęć.

Żalący upatrywał niezasadności złożonego wniosku z prawem, albowiem cofnięcie pozwu bez zrzeczenia się umożliwi w przyszłości powodowi wytoczenie niezasadnego oraz przedawnionego powództwa. Tym samym takie cofnięcie zmierza do obejścia prawa.

Odnosząc się do zarzutów żalącego, to wskazać należy, że okoliczność ta została dostrzeżona przez ustawodawcę, który przewidział uprawnienie dla powoda, jako „gospodarza procesu”, bądź możliwość cofnięcia roszczenia lub też jego cofnięcia, ale już ze zrzeczeniem się prawa jego dochodzenia w przyszłości. To od powoda ostatecznie zależy treść złożonego oświadczenia, zaś ustawodawca nie kwestionował jego uprawnień do kolejnego wytoczenia powództwa. Tym samym nie można skutecznie powodowi postawić zarzutu sprzeczności działania z prawem. Zwłaszcza, iż pozwanemu przysługuje obrona chociażby w postaci wytoczenia powództwa o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego.

Nie ma przepisów szczególnych zakazujących cofnięcia pozwu. Nie ma również przepisów nakazujących uprawnionemu dochodzenia swojego roszczenia. Sprzeczność z prawem może zatem polegać na wymuszeniu na powodzie cofnięcia pozwu (bezprawny wpływ na wolę powoda). Natomiast przez zwrot "zmierza do obejścia prawa" należy rozumieć zamiar powoda wywołania także innych, ukrytych skutków prawnych niż tylko rezygnacja z dochodzenia roszczenia w danym procesie, jeżeli skutków tych nie mógłby osiągnąć, działając w inny sposób.

Brak zaś uzasadnia wniosku o cofnięciu, nie pozwala też przyjąć, iż w ten sposób nie zostało zakwestionowane stanowisko pozwanego o przedawnieniu roszczenia. Podniesione w tym zakresie przez żalącego okoliczności wymagałyby oceny merytorycznej powództwa, co wykracza już poza kognicję sądu rozstrzygającego wniosek powoda o cofnięciu powództwa w świetle przesłanek tamujących określonych w art. 203§4 kpc.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 397 kpc w zw. z art. 385 kpc, orzeczono jak w sentencji postanowienia.